

STARFSEMI FRÆÐSLUMIÐSTÖÐVAR ATVINNULÍFSINS VEX OG DAFNAR

Einn af hornsteinum í starfi Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins er þjónustusamningur ASÍ og SA við menntamálaráðuneytið. Þrjú stór verkefni sem fjármögnuð eru af öðrum aðilum en menntamálaráðuneytinu bættust við starfsemi FA á árinu. Þessi verkefni eru Norrænt tengslanet um nám fullorðinna á vegum norrænu ráðherranefndarinnar, verkefni fyrir nýstofnað fagråd verslunar og þjónustu og verkefnið „The Value of Work“ sem styrkt er af Leonardo da Vinci starfsmenntaáætlun Evrópusambandsins og fjallar um mat á raunfærni í atvinnulífinu.

Í greininni er gerð grein fyrir helstu áherslum og verkefnum í starfi Fræðslumiðstöðvarinnar samkvæmt þjónustusamningi við menntamálaráðuneytið sem gildir frá 2003 til loka árs 2006. Helstu markmið hans eru:

- að stuðla að aukinni og bættri fræðslu fyrir fólk á vinnumarkaði með litla formlega grunnmenntun, óháð búsetu,
- að styðja fræðsluaðila við að skilgreina menntunarþarfir markhópsins og byggja upp framboð á lengra og styttra námi til að mæta þeim þörfum,
- að aðstoða menntamálaráðuneytið við að þróa aðferðir við mat á námi og námsárangri, þ.m.t. mat og vottun á óformlegu námi og starfsþjálfun í samstarfi við atvinnulífið og fræðsluáðila,
- að taka þátt í að þróa aðferðir við uppbyggingu námsferilsskrár fyrir einstaklinga í markhópnum,
- að annast almenna upplýsingagjöf um fræðslumál og söfnun og miðlun upplýsinga fyrir markhópinn.

Ingibjörg E. Guðmundsdóttir

Þjónustusamningur við menntamálaráðuneytið

Fræðslumiðstöðin starfar á grundvelli þjónustusamnings við menntamálaráðuneytið sem gildir frá 2003 til loka árs 2006. Helstu markmið hans eru að stuðla að aukinni og bættri fræðslu fyrir fólk á vinnumarkaði með litla formlega grunnmenntun, óháð búsetu. Jafnframt ber Fræðslumiðstöð atvinnulífsins að styðja fræðsluáðila við að skilgreina menntunarþarfir

markhópsins og byggja upp framboð á lengra og styttra námi til að mæta þörfum þessara hópa. Fræðslumiðstöðin á að aðstoða menntamálaráðuneytið við að þróa aðferðir við mat á námi og námsárangri, þ.m.t. mat og vottun á óformlegu námi og starfsþjálfun í samstarfi við atvinnulífið og fræðsluáðila. Einnig á hún að taka þátt í að þróa aðferðir við uppbyggingu námsferilsskrár fyrir einstaklinga í markhópnum. Fræðslumiðstöð atvinnulífsins á að annast almenna upplýsingagjöf um fræðslumál og söfnun og miðlun upplýsinga fyrir markhóp.

Norrænt tengslanet um nám fullorðinna

Frá ársbyrjun 2005 tók FA að sér að vista norrænt tengslanet um nám fullorðinna, Nordiskt nätverk för vuxnas lärande (NVL), til ársloka 2006. Sigrún Kristín Magnúsdóttir er starfsmaður FA í þessu verkefni og fjallar hún nánar um það í grein sinni annars staðar í ársritinu.

Fagmenntun á sviði verslunar og þjónustu

Frá 15. september 2005 tók FA að sér stórt verkefni fyrir nýstofnað Fagråd verslunar- og þjónustugreina og Starfsmenntasjóð verslunar- og skrifstofufólks.

Markmiðið með verkefninu er að efla fagmenntun á sviði verslunar- og þjónustu og leitast er við að ná samlegðar-áhrifum við aðra starfsemi FA eftir því sem kostur er. Björn Garðarsson hefur verið ráðinn til að sinna þessu verkefni en samningur um það gildir til loka árs 2006.

Leonardó-verkefnið „The Value of Work“ (VOW)

Fræðslumiðstöð atvinnulífsins hefur fengið styrk frá Leonardo Da Vinci starfsmenntaáætlun Evrópusambands-

ins að upphæð 30 milljónir íslenskra króna í tilraunaverkefni sem ber titilinn „The Value of Work“. Samningur var undirritaður 27. september sl. Verkefninu er ætlað að þróa aðferðir til að meta raunverulega færni einstaklinga í atvinnulífinu. Fræðslumiðstöðin mun stýra verkefninu. Samstarfslönd, auk Íslands, eru Danmörk, England, Kýpur, Slóvenía og Svíþjóð.

Samstarfsaðilar FA í verkefninu hér á landi eru Íslandsbanki, Landsbankinn, KB-banki, Menntaskólinn í Kópavogi, Samband íslenskra bankamanna, Verzlunarmannafélag Reykjavíkur, starfsgreinaráð fjármála- og verslunargreina og menntamálaráðuneytið. Fulltrúar þessara aðila mynda faghóp í verkefninu sem mun reglulega fara yfir framvindu mála. Sams konar faghópar hagsmunaaðila verða myndaðir í hverju landi.

Verkefnið mun standa yfir í tvö ár og munu upplýsingar um framvindu þess ásamt afurðum birtast á heimasíðu verkefnisins sem opnuð verður í janúar 2006. Fjóra María Lárusdóttir og Bjarni Ingvarsson, starfsmenn FA, stýra verkefninu.

Starfsemin á síðastliðnu ári

Hér á eftir verður stuttlega gerð grein fyrir helstu áherslum og verkefnum í starfi Fræðslumiðstöðvarinnar samkvæmt þjónustusamningi við menntamálaráðuneytið. Upplýsingum er þannig hagað að áhersluatriði úr samningnum við menntamálaráðuneytið eru feitletruð en síðan er lýsing á áherslum og helstu verkefnum sem Fræðslumiðstöðin framkvæmir. Þessi upptalning er ekki tæmandi en gefur lesendum vonandi mynd af starfseminni.

Samstarfsvettvangur

FA er samstarfsvettvangur ASÍ og SA um fullorðins- og starfsmenntun á íslenskum vinnumarkaði sem mun eiga samstarf við menntamálaráðuneytið og ýmsar fræðslustofnanir. FA er einnig ætlað að þjóna sameiginlegum fræðslustofnunum sem starfa á vegum aðildarsamtaka ASÍ og SA (úr þjónustusamningi FA og mnr).

HÚSFÉLAG

Í húsakynnum FA á Grensásvegi 16a eru nú, ásamt Fræðslumiðstöð atvinnulífsins, Mímir-símenntun, Mennt, samstarfsvettvangur atvinnulífs og skóla og Landsmennt, starfsmenntun Samtaka atvinnulífsins og verkafólks á landsbyggðinni. Einnig er boðið upp á vinnuaðstöðu fyrir símenntunarmiðstöðvar á landsbyggðinni (KVASIR).

Settur hefur verið upp fjarfundabúnaður og hefur hann verið tengdur FS-netinu frá áramótunum 2004/2005.

Í árslok 2004 hófust viðræður við fræðslumiðstöðvarnar á Hallveigarstíg 1 um húsnæðissamvinnu í framtíðinni. Unnið hefur verið að skilgreiningu á húsnæðisþörf húsfélaganna á Grensásvegi 16a og Hallveigarstíg 1. Öðrum fræðsluaðilum á vegum ASÍ og SA hefur verið boðin þátttaka í undirbúningsstarfinu.

ÞJÓNUSTU- OG SAMSTARFS-SAMNINGAR VIÐ FRÆÐSLUAÐILA

Eftirfarandi samningar hafa verið gerðir við fræðsluaðila og eru í gildi:

- Við Mími-símenntun um samstarf með það að markmiði að veita fólki á vinnumarkaði með litla grunnmenntun tækifæri til að afla sér menntunar eða bæta stöðu sína á vinnumarkaðinum í samstarfi við fyrirtæki og stofnanir á viðkomandi svæðum. Samningurinn var undirritaður 30. október árið 2003.
- Við Samtök verslunar- og þjónustu, Verzlunarmannafélag Reykjavíkur og Verzlunarskóla Íslands um mat á óformlegu námi, kennslufræðinámskeið, verkefnisstjórnun og eftirfylgni, árangursmælingar og endurskoðun vegna tilraunaverkefnis í verslunarfagnámi. Samningurinn var undirritaður 9. september 2004.
- Við Símenntunarmiðstöðvar innan Kvasis, samtaka fræðslu- og símenntunarmiðstöðva á landsbyggðinni, um samstarf með það að meginmarkmiði að veita fólki á vinnumarkaði með litla grunnmenntun tækifæri til að afla

Sigurður Jónsson, Ingibjörg E. Guðmundsdóttir og Ingibjörg R. Guðmundsdóttir við undirritun samstarfssamnings

- sér menntunar eða bæta stöðu sína á vinnumarkaðinum í samstarfi við fyrirtæki og stofnanir á viðkomandi svæðum. Samningurinn var undirritaður 12. nóvember 2004.
- Við Menntafélag byggingariðnaðarins um námsskrárgerð, aðstoð við fjármögnun og mat á óformlegu námi fyrir byggingarverkamenn. Samningurinn var undirritaður 17. nóvember 2004.
- Við Félagsmálaskóla alþýðu um samstarf með það að meginmarkmiði að veita fólki á vinnumarkaði með litla grunnmenntun tækifæri til að afla sér menntunar eða bæta stöðu sína á vinnumarkaðinum. Samningurinn var undirritaður 28. júní 2005.

Verkefnasamningar

- Við Miðstöð símenntunar á Suðurnesjum vegna námsskrárgerðar fyrir starfsmenn við laugar, lindir og böð (í Bláa lóninu). Samningurinn var undirritaður 18. nóvember 2004. Verkefninu er lokið.
- Við Miðstöð símenntunar á Suðurnesjum um námsskrárgerð fyrir starfsmenn í heilbrigðisþjónustu (Fagnámskeið I). Samningurinn var undirritaður 18. nóvember 2004. Verkefninu er lokið.
- Við Menntafélag byggingariðnaðarins um námsskrárgerð vegna þriggja námsleiða fyrir almenna byggingarverkamenn: vega- og jarðvegssviðs, framleiðslusviðs og húsbýggingarsviðs. Samningurinn var undirritaður 28. desember 2004.
- Við starfsfræðslunefnd fiskvinnslunnar um þarfagreiningu

ingu vegna núverandi nám-skeiða starfsfræðslunefndarinnar. Samningurinn var undirritaður 29. desember 2004. Verkefninu er lokið.

- Við Starfsafl – starfsmennt Samtaka atvinnulífsins og Flóabandalagsins um undirbúning og framkvæmd fjarnáms í Leonardó-verkefninu „Námshvatning á vinnustað“. Samningurinn var undirritaður 27. janúar 2005. Verkefninu er lokið.
- Við Símenntunarmiðstöðina á Vesturlandi vegna námsskrárgerðar fyrir skólaliða. Samningurinn var undirritaður 12. apríl 2005.
- Við Mími-símenntun fyrir hönd samstarfsaðila um endurskoðun námsskrár í jarðlagnatækni fyrir stærrí markhóp. Samningurinn var undirritaður 6. júní 2005. Verkefninu er lokið.
- Við Starfsafl – starfsmennt Samtaka atvinnulífsins og Flóabandalagsins um raunfærnimat verkamanna hjá Símanum miðað við námsskrá símsmiða við lðnskólann. Samningurinn var undirritaður 21. júní 2005.
- Við Landspítala – háskólasjúkrahús vegna verkefnisins „Mannauður í þekkingarfyrirtæki á fjölbjóðlegum vinnustað“. Samningurinn var undirritaður 17. ágúst 2005.
- Við Miðstöð símenntunar á Suðurnesjum vegna námsskrárgerðar fyrir starfsmenn í heilbrigðisþjónustu (Fagnámskeið II). Samningurinn var undirritaður 26. ágúst 2005.
- Við Félagsmálaskóla alþýðu um þarfagreiningu vegna náms fyrir trúnaðarmenn og starfsmenn stéttarféлага. Samningurinn var undirritaður 3. nóvember 2005.

Námsleiðir fyrir fólk á vinnumarkaði

Hlutverk Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins er að stuðla að aukinni og bættri fræðslu fyrir fólk á vinnumarkaði með litla formlega grunnmenntun, óháð búsetu á landinu. Jafnframt ber Fræðslumiðstöð atvinnulífsins að styðja fræðsluáðila við að skilgreina menntunarfærir markhópsins og byggja upp fram-

boð á lengra og styttra námi til að mæta þeim þörfum (úr þjónustusamningi FA og mnr).

Markmiðið með samstarfssamningum við fræðsluaðila er að gera námsleiðir viðkomandi aðila fyrir markhóp FA aðgengilegar og gagnsæjar með það fyrir augum að hægt sé að fá þær metnar til eininga á framhaldsskólastigi, tryggja framkvæmd samstarfsaðilans á svæði sínu en jafnframt er leitast við að auðvelda framkvæmd námsleiða sem víðast á landinu. Einnig er markmiðið að búa til nýjar námsleiðir fyrir hópa sem ekki hafa notið fræðslu áður. Í því skyni býður Fræðslumiðstöðin fræðsluaðilum og öðrum samstarfsaðilum upp á samstarf um þarfagreiningar og í framhaldi af því lýsingu í námsskrá og mat til eininga á framhaldsskólastigi.

Þarfagreiningar

Þarfagreining var unnin fyrir Samtök verslunar og þjónustu, Verzlunarmannafélag Reykjavíkur og nokkur stór verslunarfyrirtæki, Hagkaup, Kaupás, Húsasmiðjuna og Samkaup, vegna fagnáms í verslunarfræðum. Námsskrá var tilbúin til tilraunakennslu í lok síðasta árs. Um er að ræða nám sem er 676 klukkustundir að lengd og fer fram á vinnutíma starfsfólks, að jöfnu á vinnustað og í skóla. Vinnustaðanámið er skipulagt og fer fram undir leiðsögn starfsþjálfara. Tilraunanám hófst í ársbyrjun 2005 fyrir starfsmenn þeirra fyrirtækja sem komu að undirbúningi námsins. Tilraunanáminu lýkur á miðju ári 2006.

Þarfagreining var unnin fyrir verkefnið „Fiskur og ferðaþjónusta“, sem er samstarfsverkefni Mímis-símenntunar, Starfsgreinasambands Íslands, Verkalýðsfélags Húsavíkur, Markhúss og nokkurra fyrirtækja á Húsavík með styrk frá starfsmenntasjóði félagsmálaráðuneytisins. Samstarf tókst við Fræþing um notkun MARKVISS við þarfagreininguna, en MARKVISS er sérstök aðferð við þarfagreiningu, sem símenntunarmiðstöðvarnar hafa tileinkað sér og hafa notkunarrétt á. Henni lauk um mánaðamótin nóvember-desember en þá tók við námsskrárgerð á vegum FA. Tilraunanám hófst í ársbyrjun 2005 fyrir starfsfólk í ferðaþjónustu á Húsavík á vegum Mímis-símenntunar í samstarfi

við Fræþing. Tilraunanáminu lýkur í desember 2005.

Framkvæmd var þarfagreining vegna fiskvinnslunám-skeiða fyrir starfsfræðslunefnd fiskvinnslunnar í lok ársins 2004. Leitað var til MARKVISS-ráðgjafa hjá sjö símenntunarmiðstöðvum á landsbyggðinni. Farið var í átta fiskvinnslufyrirtæki og fræðsluþarfir starfsmannanna og fyrirtækjanna kannaðar, sem og ýmis gögn vegna núverandi fyrirkomulags grunnnámskeiða starfsfræðslunefndarinnar. Niðurstöðum var skilað í skýrsluformi til nefndarinnar um áramótin. Haldnir hafa verið tveir kynningarfundir um skýrsluna.

Nýlokið er þarfagreiningu vegna námsskrár í jarðlagna-tækni. Kannaðar voru þarfir stærri markhóps fyrir námið. Rætt var við nemendur, kennara og atvinnurekendur með það að markmiði að hægt verði að laga námið að þörfum verktakafyrirtækja á almennum markaði. Haldinn hefur verið einn kynningarfundur um skýrsluna.

Nýjar námsleiðir

Á árinu hafa verið gefnar út þrjár námsskrár. Þær eru *Fiskur og ferðaþjónusta* í samstarfi við Mími-símenntun, *Fagnámskeið I fyrir starfsmenn í heilbrigðis- og félagsþjónustu* í samstarfi við Miðstöð símenntunar á Suðurnesjum og *Ferðaþjónusta, laugar, lindir og böð* einnig í samstarfi við Miðstöð símenntunar á Suðurnesjum. Námsskrárnar má einnig finna á vef FA, www.frae.is/.

Unnið hefur verið kynningarefni fyrir þrjár af þeim námsleiðum sem lýst hefur verið í námsskrám. Þær eru Grunnmenntaskólinn, Landnemaskólinn og Fiskur og ferðaþjónusta. Þetta er liður í því markmiði FA að veita fræðsluaðilum þjónustu og auðvelda þeim að ná til markhópsins.

Gæðamál

Mikilvægt er að framkvæmd námsleiðanna sé sem best. Fræðslumiðstöð atvinnulífsins sér ekki um framkvæmd námsleiðanna, heldur fræðsluaðilar eins og t.d. símenntunarmiðstöðvar. Hlutverk Fræðslumiðstöðvarinnar er að tryggja að gæði fræðslunnar séu sem allra mest. Í þessu

skyni er gerð krafa um að samstarfsaðilar FA framfylgi almennum samningsskilmálum FA, m.a. um gæði í framkvæmd og kennslu.

Unnið er að lýsingu á gæðakröfum FA. Fyrstu drög að gæðahandbók verða væntanlega tilbúin nú á haustmánuðum. Fulltrúi FA tekur einnig þátt í undirbúningshópi í ALL-verkefninu, sem er erlent samstarfsverkefni á vegum Menntar. Í verkefninu verður lýst kerfi til vottunar fræðsluaðila.

Mótaður var hópur sérfræðinga frá kennslufræðideildum háskóla til ráðgjafar um kennslufræðimiðstöð FA. Í þeim hópi eru Hróbjartur Árnason frá KHÍ, Guðrún Geirsdóttir frá HÍ og Anna Þóra Baldursdóttir frá HA. Haldnir voru 2 fundir á árinu.

FA býður samstarfsaðilum sínum upp á námskeið um kennslufræði fullorðinna og hafa verið haldin sex námskeið fyrir samstarfsaðila. Fleiri námskeið eru í undirbúningi.

Byggt hefur verið upp gagnasafn um fullorðinsfræðslu og starfsmenntun í húsakynnum FA.

MAT Á ÓFORMLEGU NÁMI OG RAUNFÆRNI

Fræðslumiðstöð atvinnulífsins skal aðstoða menntamálaráðuneytið við að þróa aðferðir við mat á námi og námsárangri, þ.m.t. mat og vottun á óformlegu námi og starfsþjálfun í samstarfi við atvinnulífið og fræðsluaðila. Einnig að taka þátt í að þróa aðferðir við uppbyggingu námsferilsskráa fyrir einstaklinga í markhópnum (úr þjónustusamningi FA og mnr).

Menntamálaráðuneytið setti á fót nefnd til að vera því til ráðgjafar um mat á óformlegu námi og raunfærni. Nefndin vinnur jafnframt að því að móta matsreglur í þessu sambandi. Í nefndinni eru Ólafur Grétar Kristjánsson, Þórir Ólafsson, Sölvi Sveinsson og Ingibjörg E. Guðmundsdóttir. Þrír fundir voru haldnir á árinu.

Mat á óformlegu námi

Í desember staðfesti menntamálaráðuneytið að meta mætti verslunarfagnám til styttingar á námi í framhaldsskóla. Námið er metið til allt að 51 einingar, nánar tiltekið 12 eininga í vali, 12 eininga á kjörsviði samkvæmt ákvæðum Aðalnámsskrár framhaldsskóla og þær einingar, sem eru umfram 24, má meta eftir styrk og námsstöðu hvers einstaklings um sig. Verslunarfagnámið er tilraunaverkefni í samstarfi við Verzlunarskóla Íslands. Námskráin verður ekki gefin út og matið ekki tilkynnt formlega til framhaldsskóla fyrir en niðurstöður tilraunarinnar liggja fyrir í júní 2006.

Í júní staðfesti menntamálaráðuneytið að meta mætti þrjár námsleiðir frá Miðstöð símenntunar á Suðurnesjum og Mími-símenntun til styttingar á námi í framhaldsskóla með þeim hætti sem matsnefndin gerði tillögu um. Ráðuneytið ritaði framhaldsskólunum bréf um málið en mat á námi á framhaldsskólástigi er í höndum skólameistara og er það ávallt einstaklingsbundið. Þær námsleiðir sem voru metnar eru: Ferðaðþjónusta, laugar, lindir, böð sem metin er til allt að 9 eininga, Fagnámskeið I fyrir starfsmenn í heilbrigðis- og félagsþjónustu til allt að 5 eininga og Fiskur og ferðaðþjónusta til allt að 24 eininga.

Á fundi sínum í nóvember fjallaði matsnefndin um sjö námsleiðir og er erindi á leið til ráðuneytisins vegna mats á þeim. Um er að ræða námsleiðir fyrir skólalíða, starfsmenn í heilbrigðis- og félagsþjónustu (Fagnámskeið II) og starfsmenn við vöruflutninga ásamt fjórum námsleiðum fyrir byggingarlíða: grunnnám, gatna- og jarðvinnusvið, húsbýggingasvið og framleiðslu- og sölusvið.

Mat á raunfærni

Áfram er unnið að upplýsingaöflun vegna mats á raunfærni. Starfsmenn Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins hafa sótt ráðstefnur í þeim tilgangi og fóru Bjarni Ingvarsson og Fjóra María Lárusdóttir m.a. á ráðstefnur nú á haustmánuðum í Svíþjóð og Finnlandi, sem haldnar voru á vegum NVL og fjölluðu annars vegar um að meta raunfærni til eininga í námi og hins vegar um raunfærnimat í atvinnulífinu.

Ingibjörg E. Guðmundsdóttir og Fjóra María Lárusdóttir sóttu ráðstefnu NVL sl. vor í Danmörku um mat á raunfærni. Ingibjörg E. Guðmundsdóttir sótti ráðstefnu í Tallinn í Eistlandi í janúar sl. sem bar nafnið „Integration through recognition“ en hún var samstarfsverkefni Leonardóskrifstofa Eystrasaltslandanna og Norðurlandanna.

Fræðslumiðstöð atvinnulífsins tók þátt í norrænu verkefni (neti) ásamt Símenntunarmiðstöðinni á Vesturlandi með dönskum, norskum og sænskum fullorðinsfræðsluaðilum um skráningu á raunfærni í almennri símenntun og alþýðufræðslu. Haldnir voru tveir fundir í Osló 29.–30. janúar 2005 og í Kaupmannahöfn 2.–3. nóvember. Ingibjörg E. Guðmundsdóttir var fulltrúi FA í verkefninu.

Unnið var að umsókn um styrk frá Leonardo Da Vinci starfsmenntaætlan Evrópusambandsins í tilraunaverkefni sem ber titilinn „The Value of Work“. Verkefninu er ætlað að þróa aðferðir til að meta raunverulega færni einstaklinga í atvinnulífinu. Það var staðfest í september sl. að styrkur að upphæð 30 milljónir íslenskra króna hefði fengist í verkefnið. Fræðslumiðstöð atvinnulífsins mun stýra verkefninu.

Verkefni í samstarfi við Starfsafl, Eflingu-stéttarfélag og Símann um mat á raunfærni verkamanna hjá Símanum til styttingar á námi í símsmiði í lönskólanum er að ljúka um þessar mundir. Ellefu manns hófu matsferlið og í framhaldi af því hófu 9 þeirra nám í framhaldsskóla.

Auk þessara verkefna tekur FA þátt í raunfærni-verkefninu „Bættu um betur“, sem Mímir-símenntun stýrir. Unnið er að samningi við fræðsluráð hótél- og matvælagreina nú á haustmánuðum vegna raunfærnimats í greinunum.

UPPLÝSINGASÖFNUN OG -MIÐLUN

Fræðslumiðstöð atvinnulífsins skal annast almenna upplýsingajöf um fræðslumál og söfnun og miðlun upplýsinga fyrir markhópana (úr þjónustusamningi FA og mnn).

Helstu áfangar í kynningarmálum eru:

Ársrit Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins, Gátt, var gefið út

í nóvember 2004. Í því er fagleg umræða og þar eru birtar greinar um málefni þau sem Fræðslumiðstöðinni hefur verið falið að vinna að. Rauði þráðurinn í þessu fyrsta ársriti var kynning og umræða um hugtakið raunfærni. Ársritið 2005 er í undirbúningi og verður megináherslan lögð á kennslufræði fullorðinna.

Ársfundur FA var haldinn í nóvember 2004 og þar var fjallað um raunfærni og menntun starfsmanna á vinnumarkaði. Á fundinum töluðu þau Jón Sigurðsson, bankastjóri Seðlabankans, Jón Björnsson, forstjóri Haga, og Agnethe Nordentoft frá danska kennaraháskólanum. Þátttakendur voru um 80 talsins.

Námsskrár um þær námsleiðir sem hafa verið metnar til eininga á framhaldsskólastigi hafa verið gefnar út. Um er að ræða námsleið Mímis-símenntunar Fiskur og ferðaþjónusta og námsleiðir Miðstöðvar símenntunar á Suðurnesjum Fagnámskeið I fyrir starfsmenn í heilbrigðis- og félagsþjónustu og Ferðaþjónusta, laugar, lindir og böð. Þessar námsskrár eru einnig á vef Fræðslumiðstöðvarinnar www.frae.is.

Kynningarbæklingar hafa verið gefnir út fyrir námsleiðirnar Grunnenntaskólinn, Landnemaskólinn og Fiskur og ferðaþjónusta.

Margar kynningar hafa verið haldnar héraendis og erlendis á málefnum FA. Erlendis var starfsemi FA kynnt á ráðstefnu í Tallinn í Eistlandi og ráðstefnu um raunfærni í Helsingør í Danmörku. Héraendis var starfsemi FA kynnt fyrir NVL, ABF í Norden, norrænum lýðskólalastjórum, fulltrúum í Multi-verkefninu, hópi frá HK í Danmörku og pólskum náms- og starfsráðgjöfum.

Fundir um ýmis efni hafa verið haldnir með samstarfsaðilum FA, m.a. fundur um gæðamál í september.

Í október voru símenntunarmiðstöðvarnar Símeý á Akureyri og Fræþing á Húsavík heimsóttar. Á næstunni munu aðrar símenntunarmiðstöðvar á landsbyggðinni verða heimsóttar til að kynna þjónustu og starfsemi FA.

Starf FA hefur einnig verið kynnt fyrir nemendum í námi tengdu fullorðinsfræðslu og/eða kennsluréttindum í

Háskóla Íslands, Kennaraháskóla Íslands og Listaháskóla Íslands, námi tengdu mannauðsstjórnun í Viðskipta- og hagfræðideild Háskóla Íslands og á námsstefnu Félags náms- og starfsráðgjafa.

Unnið er að því að kynna fyrir framhaldsskólum mat á óformlegu námi og raunfærni til styttingar á námi í framhaldsskóla. Fimm skólar hafa verið heimsóttir og er markmiðið að heimsækja flesta framhaldsskóla í vetur. Tvö starfsgreinaráð hafa einnig fengið kynningu á starfsemi FA á árinu.

MARKHÓPUR FA

Meginmarkmiðið samkvæmt þjónustusamningi við menntamálaráðuneytið er að veita fólki á vinnumarkaði með litla grunnmenntun, fólki sem horfið hefur frá námi án þess að ljúka prófi frá framhaldsskóla, innflytjendum og öðrum sambærilegum hópum tækifæri til að afla sér menntunar eða bæta stöðu sína á vinnumarkaði (úr þjónustusamningi FA og mnr).

Nauðsynlegt er að Fræðslumiðstöð atvinnulífsins hafi góðar vísbendingar um stærð markhópsins, dreifingu hans um landið, dreifingu hans á starfsgreinar, atvinnuleysi, hlutfall nýbúa og hvaðan þeir koma, stöðu markhópsins út frá námslegum forsendum og/eða stöðu í grunngreinum. Einnig er mikilvægt að þekkja vel þarfir markhópsins, hversu mikinn áhuga hann hefur á námi og hvort hægt er að auka þennan áhuga með hvatningu og stuðningi. Einnig þarf að vita hvort upplýsingar um möguleika til náms vantar. Það er ljóst að ýmsar hindranir geta verið á því að fullorðin fólk hefji nám að nýju, einkum hjá þeim sem hafa skemmsta skólagöngu. Náms- og starfsráðgjöf er mikilvægur þáttur í að afla þessara upplýsinga. Það er þess vegna liður í starfi FA að byggja upp náms- og starfsráðgjöf fyrir fullorðin fólk á vinnumarkaði.

FA tók þátt í verkefninu „Námsráðgjöf á vinnustað“ í samstarfi við Starfsafli, Eflingu-stéttarfélag, Mími-símenntun og ýmis fyrirtæki og stofnanir. Í verkefninu var lögð

áhersla á að ná til markhóps FA með námsráðgjöf. Upplýsingum var safnað um þarfir og áhugasvið markhópsins. Skýrsla var gerð um verkefnið í maí 2005.

FA tók þátt í verkefni sem varðar menntun fræðslufulltrúa á vinnustöðum. Um er að ræða erlent samstarfsverkefni, sem Eflingu-stéttarfélag tekur þátt í. Hlutverk FA var að þjálfa starfsmenn fyrirtækja til að vera fræðslufulltrúar og tengiliðir við verkafólk á vinnustöðunum. Fjóla María Lárusdóttir skrifar grein um þetta verkefni annars staðar í þetta tölublað Gáttar.

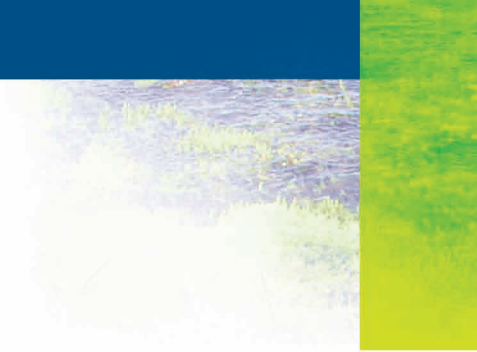
FA tók þátt í lestrarrannsókn með Elísabetu Arnardóttur og Guðmundi Kristmundssyni ásamt fleiri aðilum. Þau vinna að skýrslu um niðurstöður en birta grein um hluta niðurstaðanna í þessu ársriti. Í ársritinu 2004 var einnig grein um niðurstöður kannana þeirra á lestrarvenjum.

FA er þátttakandi í norrænu verkefni, NILS, sem hefur það að markmiði að upplýsa atvinnurekendur, stjórnvöld, stéttarfélag og almenning um notkun á ýmsum hjálpartækjum við lestur og skrift. Verkefninu er einnig ætlað að hvetja fólk í atvinnulífinu með lestrar- og skriftarferðleika að nota þessi hjálpartæki. Gefið verður út upplýsingaefni. Guðmunda Kristinsdóttir er fulltrúi FA í verkefninu.

Í undirbúningi er samstarf við Félagsvísindastofnun HÍ og menntamálaráðuneytið um vinnslu á gögnum sem Hagstofa Íslands hefur safnað í vinnumarkaðskönnunum.

UM HÖFUNDINN

Ingibjörg Elsa Guðmundsdóttir er framkvæmdastjóri Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins. Hún hefur B.A.-próf í sálfræði, kennsluréttindi frá HÍ, M.Ed.-próf í kennslufræðum frá Harvard-háskóla í Bandaríkjunum og framhaldsmenntun í fullorðinsfræðslu frá Háskólanum í Linköping í Svíþjóð. Ingibjörg hefur unnið við fullorðinsfræðslu frá 1985 við stjórnun, kennslu og skipulagningu, m.a. hjá Menningar- og fræðslusambandi alþýðu og Tólmundaskólanum. Hún hefur einnig tekið þátt bæði í evrópskum og norrænum samstarfsverkefnum á sviði fullorðinsfræðslu og starfsmenntunar.

ABSTRACT

One of the cornerstones in the operations of the Education and Training Service Centre is the service agreement between the ASÍ trade union and the SA employers association on the one hand and the Ministry of Education on the other. Three large projects were added this year, funded by other parties. These projects are: A Nordic contact network in the domain of adult education, sponsored by the Nordic Council of Ministers, the Leonardo "Value of Work" project and the project for the development of the newly founded Trade Council for the commerce and services sector.

The article discusses the main emphases and tasks of the Education and Training Service Centre specified in the service agreement with the Ministry of Education which is in force from 2003 to the end of 2006. Its main objectives are:

To support the increase and improvement of education for people in the employment market with little formal education, regardless of where they live in the country.

To help the provider of training specify the educational needs of target groups and to build up an offer of longer and shorter courses to meet those needs.

To help the Ministry of Education develop methods to evaluate education and the results of education, including evaluation and accreditation of informal education and vocational education in cooperation with providers of education and with the employment sector.

To take part in developing methods for building study portfolios for individuals in the target group.

To provide general information services about education issues and to collect information and disseminate to target groups.